

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд

за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

по докторска програма „Организация и управление извън сферата на

материалното производство (публична администрация)

в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов

Рецензент: доц. д-р Христо Сирашки,

Автор на дисертационния труд: Изабела Филипова Йонкова

Тема на дисертационния труд: „Влияние на етичната инфраструктура върху функционирането на организациите от публичния сектор“

Основание за представяне на рецензията: Заповед № 364 от 28.05.2024 г. на Ректора на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов за участие в научно жури по защита на дисертационен труд

I. Общо представяне на дисертационния труд:

Темата на дисертационният труд е актуална и значима, тъй като етичността при съблюдаване на задълженията в държавната служба е в полза на обществото и има особено важно значение, като всяко нейно нарушаване или съмненията за наличие на неетично поведение разрушава общественото доверие в администрациите, създава предпоставки за възникване на корупционни практики, поражда риск за функционирането на институциите и реализирането на обществените цели.

Целта на дисертационния труд на тема „Влияние на етичната инфраструктура върху функционирането на организациите от публичния сектор“ е да се изследва етичната инфраструктура в цялост и влиянието на нейните елементи, като на базата на интегриран подход да предложи концептуален модел на етична инфраструктура и методика за самооценка на влиянието на етичната инфраструктура върху функционирането на организациите от публичния сектор.

Обект на дисертационния труд е етичната инфраструктура в административните структури, част от системата на изпълнителната власт в Р България.

Предметът на изследване, към който докторанта се е насочил е степента на изграденост на елементите на етичната инфраструктура в организациите от публичния сектор.

Постигането на целта на дисертационния труд се извършва на базата на 6 изследователски задачи, които считам за изпълнени в хода на изследователската работа на докторанта.

Представеният проект на дисертационен труд е в общ обем 278 страници, включващ в структурно отношение увод, три глави, заключение, библиография и 6 приложения. В дисертационния труд са използвани 243 източника, от които 104 на български език и 139 на английски език. От списъкът с използвана литература проличава целенасоченост на научното изследване, а броят на източниците приемам за достатъчен. В дисертационния труд литературните източници са цитирани коректно. За онагледяване и подсилване на основния текст са представени 16 фигури и 10 таблици.

Обемът на проекта на дисертационен труд е оптимален и балансиран в съдържателно отношение.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.

Основният текст на дисертационния труд включва увод, три глави и заключение.

В увода са включени основните изискуеми атрибути: актуалност на темата, цел на изследването, обект, предмет, изследователски задачи, изследователска теза, методология на изследването, ограничителни условия.

В първа глава докторанта представя теоретични аспекти на етиката и етичната инфраструктура в публичния сектор. Обръща се внимание на моделите на етична инфраструктура и е извършен сравнителен анализ на съдържанието на моделите. Направен е преглед на добри практики за изграждане на етична инфраструктура. В края на първа глава са представени обобщаващите изводи от изследователската работа на докторанта във връзка с етиката и етичната инфраструктура в публичния сектор. Направен е теоретичен преход към глава втора на дисертационния труд.

Във втора глава, която е озаглавена „Управленски аспекти на етичната инфраструктура в публичните организации“ се акцентира върху управленските аспекти на етичната инфраструктура в публичните организации. С оглед възможността да се разработи концептуален модел на етична инфраструктура в главата са разгледани нормативната, стратегическата и методологична рамка в областта на етичността в публичния сектор у нас. Представено е проведеното авторово емпирично изследване на изградеността на етичната инфраструктура в организациите от публичния сектор в България. На база изследването е изготвен анализ и са дефинирани изследователските хипотези на докторанта. Дефинирани са общо 7 хипотези, които са подложени на

проверка за наличие на зависимост. В края на втора глава са представени авторови обобщения и виждания относно липсата на дефиниция за етично и неетично поведение и необходимостта от единна дефиниция, която да отразява същността на изискваното поведение от служителите. С научна коректност и обосноваване е посочено становището, че липсват достатъчно условия за изграждане на среда с висока етичност и са посочени конкретните причини за това.

В трета глава „Концептуални конструкти на етичната инфраструктура в публичния сектор“ са представени концептуален модел на етична инфраструктура в публичния сектор, методика за качествена самооценка на влиянието на етичната инфраструктура върху функционирането на организациите от публичния сектор и препоръките за подобряване на етичната среда в организациите от публичния сектор. Представеният концептуален модел е дефиниран в резултат на научно-изследователската работа на докторанта по материала от глава първа и втора. Авторът представя възможните взаимнообвързани итерации за внедряване на елементите на концептуалния модел в администрациите от публичния сектор. В края на глава трета са представени изводи и обобщения, насочени към възможните дейности за подобряване на етичната среда в организациите от публичния сектор.

В заключението са обобщени изпълнените задачи от автора на дисертационния труд и потвърждаването на изследователската теза.

От предоставената справка от StrikePlagiarism не се забелязват нарушения на правилата на академичната етика.

Авторефератът отговаря на изискванията и отразява коректно основни моменти от цялостното съдържание на дисертационния труд.

В материалите по защитата са представени 4 броя публикации. С тях докторант Изабела Йонкова е направила публично достойние основните идеи и научните си достижения в дисертационния труд.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

В дисертационния труд се съдържат научни и научно-приложни приноси, които са свързани с изпълнените задачи по работата на докторанта. Приемам декларациите от докторанта приноси както следва:

- ✓ На базата на тематичен анализ на съществуващите в научната литература модели на етична инфраструктура в публичния сектор е извършен сравнителен анализ на авторските виждания за съдържанието на моделите и различните интерпретации за цялостна същност на етичната инфраструктура като понятие,

съдържателност и проявление в практиката, който показва, че търсенията в посока на изграждане на една цялостна и добре функционираща етична инфраструктура продължават и към момента няма модел, който да отговори на изискванията на практиката.

- ✓ Проучени са нормативната стратегическа и методологична рамки на етичността в публичния сектор и са анализирани въпросите, свързани с тяхното отражение в практиката чрез емпирично изследване на изградеността на етичната инфраструктура в организациите от публичния сектор в България, осъществено чрез количествени и качествени методи, което предоставя задълбочена информация за състоянието на етичната инфраструктура и влиянието ѝ върху функционирането на публичните организации.
- ✓ Предложен е авторов концептуален модел на етична инфраструктура, съдържащ набор от формални и неформални елементи, изведени на базата на осъществения сравнителен анализ на съществуващите в научната литература модели на етична инфраструктура, извършения контент анализ на нормативната, стратегическа и методологична рамки на етичността в публичния сектор и проведеното емпирично проучване на изградеността на етичната инфраструктура в организациите от публичния сектор в България, както и итеративен процес за внедряване на етичните елементи в публичните организации, състоящ се от 8 взаимообвързани итерации.
- ✓ Разработена е методика за качествена самооценка на изградеността на етична инфраструктура в организациите от публичния сектор. Тя е базирана на качествено описание на състоянието на отделните елементи, структурирана в три възможни степени на изграденост на етичните елементи в организациите от публичния сектор – ниска, средна и висока и три степени на влияние, които елементите осъществяват върху публичните организации, в зависимост от степента на развитието им.
- ✓ На база на осъществения тематичния анализ на научни публикации и добри практики са изведени насоки за подобряване на етичната среда в контекста на обществените функции на публичния сектор. Те са с административен, политически и методически характер. Част от тях са с широк обхват и са свързани с подобряване на цялостното функциониране на администрацията, а други са пряко свързани с развитието на елементите на етичната инфраструктура.

IV. Критични бележки, въпроси и препоръки по дисертационния труд.

Конкретни бележки към автора на дисертационния труд нямам. Считам, че дисертационният труд има необходимата задълбоченост и научно ниво.

V. Обобщено заключение и становище.

Дисертационният труд на тема „Влияние на етичната инфраструктура върху функционирането на организациите от публичния сектор” представлява актуално и задълбочено изследване. Въз основа на посочените достойнства, научни и научно-приложни приноси давам положителна оценка на дисертационния труд и подкрепям присъждането на образователната и научна степен „доктор“ на Изабела Филипова Йонкова по докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство (публична администрация), Област на висшето образование: 3. „Социални, правни и стопански науки“, Професионално направление: 3.7 „Администрация и управление“.

Дата: 14.06.2024
гр. Свищов

Рецензент:
(доц. д-р Христо Сирашки)